

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többesrői hirdetések alkalmán jutányos áron részesnek fel. Bármely díj minden külön beutalással 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr.

Nyitlári közlemények minden petit sora 50 krajczár.

Hirdetések felvételnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban (Nagy-uj-utca 1702. sz. a.)

Kéziratok nem adának vissza.

Előfizetési árak:
helyben, vagy postán küldve:
Egész évre . . . . . 10 ft — kr.
Félévre . . . . . 5 » »
Negyedévre . . . . . 2 » 50 »
Egy órára . . . . . 1 » »

Egyes szám 4 kr.
Alap szellemi részét illető minden közönmű a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:
Telegr. K. Lajos könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. alatt.)

A néptanítók anyagi és társadalmi helyzete.

H. Sámson, febr. 26.

A magyarországi néptanítók nyomorúságos anyagi helyzete s társadalmi állásuknak nulla fokra szállása mindenki előtt ismeretes széles e hazában; csupán az az Isten csudája, hogy a 19-ik század utolsó negyedében, midőn az állammanizmus zászlaját oly magasan lengetik s a felebaráti szeretet szavát, uton-utfélen oly fennen hangoztatják: éppen ezekről a szegény emberekről — kik a haza szolgálatában, kevés kivétellel, az igaz hazafiság mintaképei, ápolói, sőt valódi apostolai — feledkeztek el.

A magyar néptanítók, akár az egyház, akár édes hazánk érdekeit tekintjük is, el kell ismerni, hogy egy múltban, mint a jelenben, becsületesen megtették és teszik ma is kötelességüket. A múltban cselekvésük — kivált a protestánsoknál, hol a reformáció kezdete óta, mindig voltak értelmes és képzet tanítók — összeforrt azon hitbuzgó papokéval, kik az üldözöttség idején a gályarabságot és mártír-halált nem rettegtek, énekesző mellett áldozták fel életüket, hitükért!

S midőn e hazában büni és guny volt az édes anyanyelvét beszélni, midőn főuraink a német vagy francia szokásokat majmolták, a köznevelés nagyrésze pedig a holt latin nyelvben kereste műveltségét: akkor az ég megkönyörült elárvult nyelvünkön, előállt egy osztály: a ref. papok osztálya s ezeknek mindig hű kísérője a tanítók, kik szembe-szállva a nemzetet ért e nagy csapással, saját tűzhelyük körül és kint hűvekkel érintkezve, megtartották a nemzetnek legfeljebb kincsét: édes anyanyelvét.

E hatalmas ellenállásnak immár csaknem 100 éve. Az idők kereké azóta folyton fordult, nyelvünk megizmosodott és sok minden megváltozott e hazában. A jobbagység s vele a robot eltöröltetett, az egyenlőség kimondatott s a szabadság törvény által biztosított. A király a 67-iki kiegyezés után kibékült a nemzettel, a politikai bűnösöknek amnestia hirdettetett, szóval: új fény derült e sokat zaklatott hazára s benn, a viszonyokhoz mérten, megelégedett nép lakja.

Csupán egy osztály van még, amelynek állapota 400 év óta nem javult s ez az osztály a néptanítók osztálya, kiknek helyzete szomorú, állapotuk könyvet facsaró. Ezek megmaradtak páriáknak, bilincset hordó rabszolgáknak, kiken sem az országgyűlés, sem a nemzet nem könyörül, kikre a jószívű számalommal, a kevély és gögös pedig megvetőleg tekint.

A tanítók a magyar nemzet koldusai! Ezeknek az elkárhozott lelkeknek a kultusz-miniszter bölcsessége még rangfokozatot sem talált s a nyomorult 300 frttal egyszerre 24,000 embert tett anyagi és erkölcsi halottá. Együtt, sőt lejjebb állunk a szolgáknál s szegényünk érzetében arcunkba szövik a vér, hogy 8 évi keserves tanulás után, sem kenyérünk; sem tisztességünk nincsen. A tanítók nagy része szegény szülők gyermeke; ezek a szegény szülők megvonták a saját szájkuktól a kenyeret, hogy gyermekeikből embert neveltesse majd később az öregség napjaiban támaszt nyerjenek bennük. És sir bennünk a lélek is, ha rá gondolunk, hogy a kultusz-miniszter törvényjavaslatának elfogadása esetén egy szegényből két koldust csinált.

A tanítók mindegyik hiába mozogtak, hiába emelték fel eső szavaikat, siket fülekre találtak mindenfelé, sem az

egyház, sem a kormány nem jöttek segítségükre. Amaz Tisza Kálmán indítványára elvetette az ötödéves pótlékot, indítványa helyességét azzal okolván, hogy mire az az ötödik esztendő eljönne, a hűvek elkergetnék tanítójukat s ez a pótlék csak zavart idézne elő az egyházakban.

De sokkal hibásabb a kormány, mely haszontalan dolgokra, ingyenélő naplopókra milliókat áldoz s a nemzet igavonó napszámait éhezni és rongyokban járni engedi. Hibás a kormányt támogató nagy többség, mely maga is a husos fazekak felé tekint s elnézi, hogy egy oly nagy testület, mint a tanítók — kiknek feljajdulása a legjogosabb — s pedig akiknek multjok és jelenük a haza szolgálatában nem utolsó helyet áll: a kormány által oly fizetési minimumban részesítetik, mely nem egy oklevéllel bíró művelt embert, hanem irni és olvasni is alig tudó szolgát illet.

Hibás maga a társadalom is, mely a helyett, hogy segítene, örül, ha szolgák is vannak közte, hogy így a saját törpésége annál jobban kilássék.

Hibás a sajtó, mely a szegény néptanítók helyzetével nagy ritkán és csak akkor foglalkozik a napi-hirekben, ha valamelyik véletlenségből keményen megbüntetett egy drága csemetét s mint »brutális« tanítót tüntetik fel a nyilvánosság előtt, hogy megbélyegezzék. Pedig a sajtó, melynek oly hatalmas ereje van, sokat tehetne a tanítók mellett s talán meg is érdemelne!

Mert nincs Magyarországon hivatalnok, ki 300 frttal oly óriási munkát végezne, mint a tanító. Ó nemcsak az iskolában tanít, hanem kint az életben is. Neki zermesternek kell lenni. Ő méhés, kertész, gyümölcsész, kosár- és szalmakalapfő, tüzoltó s többféle csudabogár. És miért? Mert a nép java azt kívánja.

És míg ő a mások érdekében fáradzik, addig családjá éheznek, mert azt a kis alamizsna fizetést, melyet, mint szolgabért kap, sem adják kellő időben kezéhez. Minden elébbvaló, mint ő, neki meg kell köszönni, ha utólag kapja is, mert hisz szolga, a szolga pedig várjon.

A nép őt is tehernek tartja, haragszik rá, mert nadrágja van. — Szolgáját többre becsüli, mert az kapál neki. Az előtte semmi, hogy az állatból Isten képe reteremtett okos lényt farag.

Az értelmiség tagjai, kiktől pedig csak jót kellene várnunk, vagy hallgatnak, vagy beállnak ők is leczkézeltő preczeptornak. Nekik jól van dolguk, hadd legyen köztük koldus is, hisz az alázatásra nagy szükség van, mert az uraság így jobban meglátszik.

Szolgák vagyunk kint az életben, guny tárgyai a színpadokon s ezek közt első helyen a magyar parlamentben. Ha valamelyik képviselő mulatni akar, mint játszi figurát előrántja a néptanítót, de azért rajta komolyan segíteni kevésnek van gondolatában.

Magyar parlament! Képviselő urak! Ha ti tovább is szolgának tekintitek a néptanítót, kezeire lánczot tesztek, hogy kívánhatjátok, hogy ezek a békóba vert rabok önértés és szabadon gondolkozó fiakat neveljenek a hazának? Félek, hogy a nagy Jókai szava csak jóslat marad, mert ez a rongyos had Magyarországot nem fogja még egyszer meghódítani. Vagy tán nem is akarjátok? De ez így tovább nem lehet! A 12-ik óra itt van, a tanítók keserűségének pohara betelt, csak egy csepp kell és ki-csordul. Ők megbűnhődtek már a mul-

tat és jövődőt, — kell, hogy ez a jövődőt, ha nem is fényes, de legalább világos legyen. A néptanítók fizetését rendező törvényjavaslat, mely a 300 frtot mondja ki minimumul, az országgyűlésen a nemzet megszegyenítése nélkül, törvénytény nem szankcionálódhatik. — Szégyen arra a képviselőre, ki ily koldus alamizsnát szavaz a nehéz munka emberének!

A tanítók feltámadtak az egész országban. Testületek és egyletek keresik fel a képviselőket, hogy sorsukon javítsanak. Fizetésjavítást kérnek, mint mások, alapul kívánják a 600 frtot — mint az irnokoknál van — s reá az ötödéves pótlékot.

Nehéz lesz a harc, kemény a küzdelem. Ha elesünk, becsülettel halunk meg, hisz kívánságunk jogos.

Nem kérünk sokat, nem pazarul, csak nélkülözés nélkül akarunk élni. Intelligenciánknak megfelelő javadalmazásért eszedünk. Nem rombolunk, mint a szociálisták, nem gyilkolunk, mint az anarchisták; hirdetve és megtartva a törvényes rendet, egy kicsit nagyobb kenyérért könyörgünk. — Mi hajdumegyeiek nem magunkért, kik valahogy csak vegetálunk, — hanem erdélyi és dunántúli testvéreinkért, kik éheznek, rongyban járnak, emelünk szót. Van-e oly szivtelen kormány, mely az inségeseken nem segít?

Hunnia fennállásának ezredéves ünnepét üljük nem sokára. Ne kívánja a miniszter s általában a nemzet, hogy a dicsőítő szavak közé kénytelenek legyünk oda kiáltani: »Hazugság, amit beszéltek, mert azokat, kik az igaz hazafiság magvait hintegtek, 24,000 tanítót, lánczton tartva koldulni engedtek!«

A milleniumra az lenne a legmaradandóbb szobor, ha ezeket a rabszolgákat is felszabadítanátok, emberré tenétek!

K. Kiss Pál János,
ref. tanító.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése febr. 25-én.

A képviselőház szombati ülésén folytatták a földmivelési tereza költségvetésének tárgyalását.

Wittmann János szólalt föl először. Sürgette a sertéshizálás korlátozása tárgyában kibocsátott miniszteri rendelet visszavonását, a mely rendelet tönkre tette az Alföldön ezt az iparágat; hasonlóképen sürgette a fővárosi állatvásáron divó fonák fogyasztási adórendszer megváltoztatását és végül sürgette a gazdasági egyesületek erősebb felkarolását.

Bornemisza István főleg a gazdasági hitel kérdésével és a felvidék gazdasági érdekeivel foglalkozott. Baró F e j e r v a r y Géza honvédelmi miniszter reflektált Lits Gy. határozati javaslatára s azt két okból ellenezte: először, mert a menés-intézeteknél sok mesteremberre van szükség s ha ezek a honvédségtől vonatnának el, ez kárára lenne a honvédlóvasságnak, a hol szintén szükség van mesteremberekre; 2-szor pedig ellenezte azért, mert a honvédségnél a szolgálati idő csak két évre terjed, már pedig a menésben levő értékes anyag megkivánja, hogy a gondozására rendelt legénység ritkábban változzék.

Lits Gyula ezzel szemben hangsúlyozza, hogy a miniszter által felhozott akadályok nem oly természetűek, hogy azokat egy kis akaratral nem lehetne legyőzni. Mire a honvédelmi miniszter kijelentette, hogy e kérdést újból tanulmányozni fogja s ha lehet, szivesen fog intézkedni az iránt, hogy a menésben ne cs. kir. katonák legyenek alkalmazva.

Most gr. Károlyi Sándor emelt szót és foglalkozott a földmivelési tereza egyes kérdéseivel, különösen a gabona-agiótage kérdésével. Gr. B e t h l e n András földmivelési miniszter szólalt föl ezután és másfél óráig tartó beszédben kiterjeszkedett a tereza keretébe tartozó összes fontosabb ügyekre, felsorolva azokat az intézkedéseket, a melyeket az ország

gazdasági viszonyainak emelése érdekében eddig tett és ezental tenni szándékozott, beszéde második részében pedig kifejtette agrár politikáját, melyet a ház élénk tetszéssel fogadott.

Az ülés végén gr. Csáky y Albin miniszter válaszolt arra az interpellációra, melyet hozzá Vajay István az egyetemi könyvtárnak vasárnap való nyitvatartása miatt intézett. Megokolta ezt az intézkedést a nagy közönség és a tanuló ifjuság érdekében, valamint azzal, hogy azt az egyetemi tanács is helyeselte. S megadta reá a szankeziót a képviselőházzal is, a mely a miniszter nyilatkozatát oly általános és zajos helyesléssel fogadta, hogy azt tiltakozásnak lehetett tekinteni Vajay tapintatlan föllépése ellen. Vajay a miniszter válaszára tett megjegyzését csak folytonos közbeszólások mellett mondhatta el, a melyek a ház minden oldaláról feléje röpültek. Mikor pedig az elnök, látva a ház hangulatát, szavazás nélkül ki akarta mondani a válasz tudomásul vételét, mindenfelől fölhangzottak a szavazást sürgető kiáltások, úgy hogy az elnök kénytelen volt a kérdést szavazás alá bocsátani. S ekkor ki-tűnt, hogy Vajay kivételével az egész ház, mint egy ember állt föl a tudomásulvétel mellett.

Viharos tüntetés a Kossuth-kupléért

Budapest, febr. 25. Visontai Soma képviselő szerdán sürgős interpellációt jelentett be a képviselőházban, amiatt, mert Sélley Sándor főkapitány a Próba-házasság egyik kuplóját, mely a Kossuth-nótára czéloz, betiltotta. Visontai azonban interpellációját későn jelentette be, így a mai ülésre maradt. Időközben azonban a képviselő levelet kapott a »Próba-házasság« szerzőjétől Gerő Károlytól, melyben tudomására hozza, hogy azon hír, mintha a kuplét rendőrileg betiltották volna, tévedésen alapul. A szerző kijelenti, hogy a rendőrség egyáltalán nem avatkozott a dogloba és az igazgató teljes önhatalmulag járt el. Ehhez járult Evva Lajos igazgatónak levele, melyben kijelenti, hogy saját kezű kezével jött el. — Visontai ennek folytán interpellációját visszavonta. Az eset természetesen élénk megbeszélés tárgyát képezte a folyosón és általában azon vélemény dominált, hogy a rendőrség, ha nem is tiltotta el egyenesen, de mindenesetre táncsoltta, hogy a kérdéses kuplét ne énekeljék. Ezzel már pressziót gyakorolt az igazgatóra, mihez nem volt joga. Pázmány Dénes kijelentette, hogy ha Visontai nem interpellál e tárgyban, ő fog kérdést tétetni a kormányhoz a jövő hét folyamán.

Budapest, febr. 25. A mint előre beszéltek egész Budapestben a delután folyamán, este, előadás alatt bekövetkezett a tüntetés a Népszínházban. Mikor Solymossy a kuplékat énekelte, a közönség körében észrevehető lett a mozgolódás. Az első négyet zajosan megtapsolták s aztán viharosnak követelték a Kossuth-kuplét. Solymossy először más szöveggel énekelte tomboló tetszés mellett. Ekkor tört ki a vihar. Az eredeti, eltiltott szöveget követelték óriási zajjal. Perczekig tartó tombolás után elénekelte a kívánt szöveget. Megható jelenet volt, — az egész közönség, valamint a többi színészek is Solymossyval énekeltek a kuplét. — Az utolsó szó alig hangzott el, kitört az orkászertü »Eljen Kossuth Lajos!« De az izásig lelkesült közönség újra követelte a kuplét, s így harmadszor, sőt negyedszer is megkeltett ismétlenni, az elsőből hasonló lelkesedéssel. Sőt mikor már a következő jelenetbe kezdtek a színészek, azt félbe kellett hagyni s újra énekeltek a kuplét, le nem írható lelkesedés közt. Ilyen esteje még nem volt a Népszínházban. Egy jelen volt képviselő meg is jegyezte: — Na ez a tüntetés bizonyosan elhalasztott — Bécsbe.

Ugy látszik, hogy a betiltott Kossuth-kuplé éneklését maga Hieronymi belügyminiszter rendelte el, mert P a z m á n y Dénes a Házban az ülés alatt hosszasan konferált vele, s tudára adta, hogy tüntetés lesz a Népszínházban.

BELFÖLD.

Az új pénzek. Márczius végére harmincz millió ezüst korona lesz készben, de forgalomba aligha kerülnek május előtt, mert előbb az ezüst negyed forintosokat kell bevonni, ezek tudniillik annyira hasonlók az egy koronás ezüst koronákhoz, hogy a köznépet nagyon könnyen rászédhetnék.

Elkészült törvényjavaslat. A polgári anyakönyvvezetésről szóló törvényjavas-

Csak

az illető a ki bevásárlásnál a Horgony gyarapogya ügyel biztos lehet, hogy nem kapott értéktelen utánzást.

A Pain-Expeller

Horgonynyal' legjobb eredménnyel alkalmazható csusz, hátfájdalma, fejfájás, köszvény, csipőfájdalma, tag-szaggatás és meghűlések ellen; gyakran már egy bedörzsölés elegendő a fájdalom enyhülésére. Minden íveg a gyarapogya a

Horgonynyal'

el van látva és ezután könnyen felhasználható. Minthegy ezen kitűnő házi-szer, minden minden gyógyszerárban 40 kros, 70 kros és 1 frt 30 kros üvegekben kapható, mindenki által beszerezhető Csakis a Richter-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER VALÓLI!

Eladó ház és föld!

Csapó-kis-szappanos-utczán az 556. sz. a. ház ondódi földjével együtt vagy külön eladó.

Ertekezhetni ugyanott Öry Mihály tulajdonossal.

75.) 2-2.

KÉPZŐ-ÉRTESÍTŐ TÁRSASÁG

ÉVI ÜLÉSE

12-en délelőtt 10 órakor

árosháza kis tanácstermében,

essé meghívotnak meg, hogy az alapszabályok szerinti elhatározásokat a közgyűlést megelőzően vagy Budapesten a magyar banknál letessék.

Sorozat:

1892. évi üzletéről.

az évi felosztásra és az igazgatóság e tárgy-

szágon részere a felmentvény megadása vagy

post egy tag helyének, továbbá az igazgató-

szágon részere a felmentvény megadása vagy

post egy tag helyének, továbbá az igazgató-

szágon részere a felmentvény megadása vagy

post egy tag helyének, továbbá az igazgató-

szágon részere a felmentvény megadása vagy

post egy tag helyének, továbbá az igazgató-

szágon részere a felmentvény megadása vagy

post egy tag helyének, továbbá az igazgató-

szágon részere a felmentvény megadása vagy

post egy tag helyének, továbbá az igazgató-

szágon részere a felmentvény megadása vagy

post egy tag helyének, továbbá az igazgató-

szágon részere a felmentvény megadása vagy

post egy tag helyének, továbbá az igazgató-

szágon részere a felmentvény megadása vagy

post egy tag helyének, továbbá az igazgató-

szágon részere a felmentvény megadása vagy

post egy tag helyének, továbbá az igazgató-

szágon részere a felmentvény megadása vagy

post egy tag helyének, továbbá az igazgató-

szágon részere a felmentvény megadása vagy

post egy tag helyének, továbbá az igazgató-

szágon részere a felmentvény megadása vagy

post egy tag helyének, továbbá az igazgató-

szágon részere a felmentvény megadása vagy

post egy tag helyének, továbbá az igazgató-

szágon részere a felmentvény megadása vagy

post egy tag helyének, továbbá az igazgató-

szágon részere a felmentvény megadása vagy

post egy tag helyének, továbbá az igazgató-

szágon részere a felmentvény megadása vagy

post egy tag helyének, továbbá az igazgató-

szágon részere a felmentvény megadása vagy

post egy tag helyének, továbbá az igazgató-

szágon részere a felmentvény megadása vagy

post egy tag helyének, továbbá az igazgató-

szágon részere a felmentvény megadása vagy

post egy tag helyének, továbbá az igazgató-

szágon részere a felmentvény megadása vagy

post egy tag helyének, továbbá az igazgató-

szágon részere a felmentvény megadása vagy

post egy tag helyének, továbbá az igazgató-

szágon részere a felmentvény megadása vagy

post egy tag helyének, továbbá az igazgató-

szágon részere a felmentvény megadása vagy

post egy tag helyének, továbbá az igazgató-

szágon részere a felmentvény megadása vagy

post egy tag helyének, továbbá az igazgató-

szágon részere a felmentvény megadása vagy

post egy tag helyének, továbbá az igazgató-

szágon részere a felmentvény megadása vagy

lat szövegezését, pénteken fejezték be a belminiszteriumban.

Az új országház építése. Az új országház építkezési munkálataira a kormány pályázatot hirdetett. 2 millió forint megrendeléseket fognak eszközölni.

KÜLFÖLD.

Az elvetett felebbezés. Páris, febr. 24. A semmitörvényes ma tárgyalta a Panama-megvesztetési ügyben beadott felebbezéseket. — A főügyész a felebbezések elutasítását indítványozta. A semmitörvényes hosszas tanácskozás után kihirdette, hogy a Panama-csatorna-társaság igazgatótanácsosai: Lesseps Károly és Fontane, valamint Sanslery volt képviselő által beadott felebbezést a vádkamarának ama határozata ellen, mely a nevezetteket az esküszék elé utasítja, elveti.

Az osztrák véderő fejlesztése. Az osztrák Landwehr fejlesztésére a kormány a szolgálati időt 1 évről 2 évre akarja emelni és a létszámot a magyar honvédségével egyenlővé tenni, úgy, hogy a honvédségnek a monarchia mindkét felében, sikeresen működhesse a közös hadsereg mellett.

Ferry — a senatus elnöke. Páris, február 24. Ferryt a senatus elnökévé óriási többséggel megválasztották.

A gyűlésező Debreczen.

Debreczen, 1893. febr. 27.

I. A hatvan-utcai gazdaság közgyűlése.

A hatvan-utcai gazdaság, mint az öndódi ház után való és új osztású föld birtokoknak s azok terményeinek a károktól megóvása, az utak és hidaknak jó karban fenntartása végett, — Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága és a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium által is megerősített alapszabályai szerint alakult szövetkezet, a folyó 1893-dik évi február hó 26-dik napján délelőtt 10 órakor a város háza kistanácstermében tartotta meg évi rendes közgyűlését, Koszorus Lajos utca gazdasági elnök vezérlete alatt, a ki a közgyűlést megnyitó szép beszédeben a nagy számmal megjelent gazdátársak érdeklődését találon fokozta, annak könyven megérthető fejtegetésével: hogy ezen földek megérdemlik a tulajdonos gazdátársak meglegeklődését; mert ezen földek, a mint az alapszabály első szakaszában kitüntetve van, majdnem egy millió forint értéket képviselnek, megérdemlik a meglegeklődést, mert a földbirtok Debreczen határában, a legbiztosabb vagyon; ezen földek állagát nem pusztíthatja el sem tűz, sem vízáradás, nem még a küllelenség sem; megérdemlik a meglegeklődést; mert edes magyar hazánk az adózásból tartván fenn, ezen földek a szép hazafiai kötelességnek, a pontos adózásnak a haza szent oltáránál, nagy értékűnek fogva nem kis alapját képezik.

Az elnök ezen megnyitó beszéde után, a közgyűlés figyelmét a tárgysorozatra hívta fel, a melynek során, a jegyzőkönyv vezetésére Szilágyi Bálint ügyvédet és jogtanácsost és a jegyzőkönyv hitelesítésére Szalai István és Jobágy Imre gazdátársakat a közgyűlés egyhangulag megválasztotta; ezután Szilágyi Bálint jegyző által, az ő ékes tollával szerkesztett évi jelentés olvastatott fel, a melyben azt — hogy a hatvan-utcai gazdaság rendszabályainak megalkotása és annak alapján az utca gazdaságának a lehelyesebb irányban újja szervezése körül a legszebb érdemkoszoru Komlóssy Arthur ügyvéd urat, úgy is mint utca-gazdaságunknak a szervezés után közvetlenül hat éven át volt ügybuzgó elnökét illeti meg, felemlítvén, a jelentésnek legkimagaslóbb pontjai arról szólnak:

1-ször. A hátrányok évről évre kevesbednek s így a belrend fokozatosan fejlődik.

2-ször. A külső rendet illetően, a kártételek, mik azelőtt egymást a legsűrűbben követték, most már nagyon ritkán és gyéren fordulnak elő.

3-szor. A kádár és veréb dűlőutakat keresztül metsző Vervölgy folyócskán három rendbeli híd, a már teljesen kifizetett 375 frt 73 krért — czelszerűen elkészítettett.

4-szer. A hatvan-utcai gazdaság vagyona a következő:

a., takarékpénztárba helyezett összeg, tőkében és kamatban 1893. jan. 1-ső napjáig 1077 frt 89 kr.,

b., a tőzskerti tilalmas legelő területén lévő kút felszerelés, híd, és egyéb ingóságok becseréteke 105 frt.,

c., a hatvan-utcai lóvonatu vasut egy darab részvénye 100 frt, mely összeg a 1893

két rendbeli vasutársaság egyesülése által változásnak van alá vetve.

Mindezen összegek 1282 frt 89 krt tesznek ki. Az évi jelentés a közgyűlés által örövendetes tudomásul vétetvén, a pénztárnoki és számvizsgálói jelentés felolvasása után a pénztárnok és többi tisztviselők az 1892-dik évi pénztári számadás terhe alól felmentettek, mely alkalomból Koszorus Lajos elnöknek és a többi tisztviselőnek is, odaadó és ügybuzgó eljárásukért Szalai István indokolt indítványára jegyzőkönyvi elismerés és köszönet szavaztatott. Ezután számvizsgálóul Jobágy Imre, Kovács János kereskedő és Csórián József megválasztották, Tisztviselők tiszteletdíjára, eljáró és eszözök fizetése megállapították. A tisztújítást illetően elnöknek Koszorus Lajos; jogtanácsosnak és jegyzőnek Szilágyi Bálint; ügyelőnek Kiss István; pénztárnoknak Szűcs László; — választmányi tagoknak Komlóssy Arthur, Komlóssy Dezső, Somogyi Dániel, Kertész Mihály, Jámor István, Harsányi Mihály, Takács János, Csizsár Ferencz, Harsányi János, id. Bányai István, Harsányi István, Pásztor János, id. Vegh András, Kovács János Csokonai-utczán, Tömösvari Péter, Mike Ferencz; pótagokul: Posta István, Nagy József Garay-utczán, 3 évre megválasztották. Elnök az ülést 1/2 órákor az ügyek teljes elintézése után bezárta.

II.

Presbyteri közgyűlés.

A debreczeni ev. ref. egyház tanácstermében viharos közgyűlés zajlott le tegnap d. e. Simonffy Imre egyh. főgondnok elnöklete alatt.

Ez alkalommal került tárgyalás alá Némethy Lajos lelkésznek, mint a szavazat szedő küldöttség elnökének megkeresése, melynek értelmében egyházmegyei egyházi tanácsbíróvá Nagy Lajos választották meg.

A helybeli adóhivataltól érkezett tökékmát, járadékadív, illetve beválási iv kiültését illetően kimondotta a közgyűlés, hogy miután az egyház minden pénze közoktatási célra és jótékony egyletek fenntartására fordították, az egyházi vagyon a törvény értelmében adómentes.

A közgyűlés tárgysorozatának legfontosabb részét az árvtartó pénztárnak az egyház által a város kezelésé alá kivételre képezte.

Még a múlt századra viheto vissza az árvtartó pénztár keletkezése, mikor is Debreczen városa által felajánlott 30.000 frrtal megvetették a pépztár alapját.

Egy 1861 január 5-ikéről keltezett királyi határozat folytán az árvtartó pénztár vagyona két egyenlő részre osztották s a vagyon fele része a katolikus egyháznak ítéltett. Az árvtartó pénztár fele részét a katolikus egyház még ugyanakkor tényleg át is vette.

Ez alkalommal megkínáltatott vele a reform. egyház is, de az akkori egyházi közgyűlés a nevezett alap megosztását sem igazságosnak, sem törvényszerűnek nem találván, a felajánlott fele részt visszautasította. Az akkori superintendens Balogh Péter ugyan ez alkalomból egy felterjesztést intézett Magyarországhelytartó tanácsához, az egyházon ejtett jogsérelem, a kormány egyoldalú intézkedése tárgyában. A felterjesztésre válasz nem érkezvén, e tárgyban intézkedés 1887-ig nem történt. Csak ez évben kereste meg az egyház a városi közgyűlést az öt megillető vagyon kiadására. De az ügy tárgyalás alá a mai napig sem került.

Ez év február havában egy szűkebb körű egyházi értekezleten Csanak József elnöklete alatt újra szönyegre került az árvtartó pénztárnak az egyház által való átvétele.

Az értekezleten kimondatott, hogy az egyház maga akarja kezelni a kérdéses vagyont s annak átvételére egy javaslatot készített, mely intézkedést tanulmányozó indítvány jegyzőkönyve betérjesztetett a tegnapi tartott presbyteri közgyűlés elé, annak elfogadása végett.

Joó István szép beszédben adta elő, hogy a katolikusok az árvtartó pénztárnak 1861-ben elosztott fele vagyonából virágzó árvaházat létesítettek, míg a protestans egyház még mindig csak égető szükségét érzi annak, hogy egy árvaház létesítésével, protestans árváink menedéket találjanak s neveltesse. Elérkezettnek látja az időt, hogy minden módot megragadjon az egyház, hogy az árvtartó pénztár vagyonát átvegye a városi kezelésből s önállólag fordítsa azt árvái segélyezésére.

A közgyűlés általánosságban, elvileg és lényegében elfogadja az értekezlet betérjesztett javaslatát, hanem a jegyzőkönyv, illetve a javaslat módosításánál több részre oszlottak a vélemények.

Elnök vita után oda módosítja a gyűlése javaslatot, hogy az e tárgybani megkeresésnek a várositanácshoz, hanem a városi közgyűlés elé fogja betérjesztetni Egyszersmind bizott-ág választatik, a mely haszon oda, hogy az ügy kedvező elintézését nyerjen s a mely figyelemmel kísérsje ez ügy további fejlődését és menetét.

Az átírandó kérvény szerkesztésével Simonffy Pál presb. jegyző bizatik meg.

Tekintettel pedig a felszaporodott ügyhalmazra, azok rövid időni elintézése végett még e héten: csütörtökön d. u. 3 órákor folytatólag közgyűlés fog tartatni.

III.

A debreczeni dalegylet közgyűlése.

A debreczeni dalegylet tegnap d. u. Márk Endre elnöke alatt közgyűlést tartott a városháza nagytermében.

A népes közgyűlés 3 óra után vette kezdetét, mikor is elnök megnyitván az ülést, üdvözi a tagokat s a jegyzőkönyv vezetésével Krasznai Ferenczet bizza meg. Hitelesítésére pedig dr. Nagy Kálmánt és Cziffer Nándort kéri fel.

Ezt követően sajnálattal jelenti, hogy Lengyel Imre díszelnök, hivatalos dolgai miatt a közgyűlésen részt nem vehet.

Olvastatik az elnöki jelentés, melynek értelmében örömmel hozza tudomására a gyűlésnek, hogy az egylet iránt a közönség pártolása és rokonszenve az elmúlt évben fokozatosan fejlődöttnek volt mondható.

Mint az elmúlt év örövendetes eseményét említi, az egri dalkör látogatásának viszonzását, mikor is a debreczeni dalkör pártatlan fogadtatásban részesült az egriek által.

Dicsőséget szerzett magának az egylet a Budapest, aug. hóban tartott dalárünnepélyen is, hol a hölgyek díjával tüntették ki a jól szervezett dalkört.

Eseményekben gazdagította az elmúlt évet a szeptember hóban, a Csokonai-körrel együttesen tartott Koszorus Lajos pély is, melynek tiszta jövedelme a Kosuth lelencház alapja javára 1000 frrtal tesz ki.

Önálló hangversenyt rendezett továbbá a dalkör a múlt év márcz. havában a felvidéki inségesek javára, melynek tiszta jövedelme 426 frt volt.

A dalegylet az elmúlt évben 7 dalestélyt rendezett.

Az egylet vagyona az év végén 3195 frrtal tesz ki, mely összeg takarékpénztárilag kezeltek. Ezen kívül 2000 frrta tehető az egylet hangjegytárának, felszerelvényeinek, nyerevény és emléktárgyainak értéke. Az egyletnek van 350 pártoló és 6 új alapító tagja.

Tekintélyes adományokkal járultak az egylet felvirágzása érdekében: Debreczen város, a budapesti dalünnep költségeinek részben fedezésére 500 frrtal, néhai Márton Lajos örökösei, valamint Wolafka Nándor püspök 100—100 frrtal és Stahlede 40 frrtal.

Tartatott a lefolyt évben összesen 14 választmányi ülés.

A közgyűlés az elnöki jelentés felolvasása után, Debreczen sz. kir. város törvényhatóságának 500 frt adományáért jegyzőkönyvileg köszönetet szavaz.

Olvastatik a pénztári jelentés, mely szerint: Az 1892-ik évimaradvánnyal 825 frrtal együtt az összes bevétel: 3694 frt 42 kr.; kiadás: 2295 frt 50; 1893-ik évi pénztári maradvány: 1398 frt 92 kr. Összes vagyon 3195 frt 25 kr.

A pénztári jelentés után Bárdos Gézának a közgyűlés a felmentvényt megadja s buzgó munkálkodásáért jegyzőkönyvileg köszönetet szavaz.

Ezt követően előterjesztetik a következő évi költség előirányzat, mely szerint: felesleg 1893-ról 588 frt 6 kr. Bevétel kifog/tenni 1200 frrtal. Kiadás lesz 900 frt. 1894-re felesleg marad 888 frt 6 kr.

Ezután az egylet választmányának előterjesztése folytán a közgyűlés 50 frrtal (100 koronás) pályázatot tűz ki egy önálló eredeti magyar népdal egyveleg zeneműre, mely tárgyban a választmány fog végleges intézkedéseket tenni.

Ez után az alapszabályok módosítása került tárgyalás alá, melyen lényegtelen változtatásokat tett a közgyűlés.

Az igazgató választmány a módosított alapszabályokat a belügyminiszterhez fogja felküldeni jóváhagyás végett.

Ezt követően megtörtént a tisztújítás. Egyhangú lelkesedéssel választották meg újra elnöké: Márk Endre, alelnökül: Dr. Magoss György, titkáru: Krasznai Ferencz, pénztárnokul: Bárdos Géza, jegyzőül: Péter Gábor. Gazda továbbra is maradt Patay György, zászlótartó: Tordai Gábor.

Ezt követte a választmányi tagok választása, miután szavazatszedésre Rottler Béla szólítja fel az elnök. Képviselve volt összesen 44 szavazat.

Választmányi tagok lettek, működő tagok közül: Donogán, István 42, — Cziffer Nándor 40, Tikos József 39, Tóth Imre 39, Seitz Sándor 39, Szilágyi Imre 38, Kovács József 35, Pápay János 28, Varga Imre 20 és Báthory Imre 19 szavazattal. Pártoló tagok közül megválasztottak: Kovács Mihály 41, Stahlede Géza 41, Rottler Béla 39, Szabó József 30, Balogh Imre 30, Zöld Mihály 26 szavazattal.

Ezzel a gyűlés véget ért.

IV.

A Zion-egylet közgyűlése

A Zion debreczeni betegsegélyző-egylet. hó 26-ikán d. u. 3 órákor tartotta közgyűlését az izr. hitközség szent-anna-utcai tanácstermében, mely ez alkalomból zsufolásig telt meg rendes és pártoló tagokkal. Stern József elnök megnyitó beszéde után felolvasásra került a jelentés, melyet a buzgó és körültekintő elnökség a tagok közt leendő kiosztás czéljából több száz példányban ki is nyomtatott s mely az egylet eddigi működéséről hű és kimerítő képet nyújt. — A jelentésből felemlítésre méltónak tartjuk a következőket: Az egylet két évi fenállása óta kiadott: gyógyszerre 1011 frt 97 krt, özvegyi és betegsegélyek valamint az egyleten kívül álló szegények segélyezésére 400 frrtal, tiszteletdíjakra, adminisztrációra és egyebekre 1616 frt 87 krt, együtt: 3028 frt 78 krt. Ezen tetemes kiadás dacára a mérleg 1694 frt 27 krt tiszta vagyont tüntet fel. — Dr. Balkányi Emil és Dr. Burger Péter egyleti orvos urak 4929 beteglátogatást tettek az egyleti tagok családjainál és 2096 rendelvényt írtak az egylet számlájára.

A Dr. Glück Géza ügyvéd ur által ujonnan átdolgozott és több lényeges újítást tartalmazó alapszabályt a közgyűlés jóváhagyta. Miután a tagok száma ma már meghaladja a 200-at, a választmány, mely eddig 9 tagból állott, az alapszabályoknak erre vonatkozó intézkedéséhez képest, 6 taggal kiegészítettett. Új választmányi tagok lettek: Braun Miksa, Stern Izidor, Schwarz Alajos, Dr. Popper Mór, Weisz Mór és Bernát Jenő urak. Számvizsgálókul: Reichman Sámuel, Khon Lipót és Jónás Mór urak küldettek ki a folyó évre.

Miután még jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott az elnökségnek és a választmányának buzgó és fáradhatatlan működéséért, Simonovits Dezső titkárnak a tárgyilag, kimerítő és szakavatottsággal szerkesztett jelentésért, végre Dr. Glück Géza urnak az alapszabályok átdolgozása körül szerzett fáradozásáért, elnök az ülést berekesztette.

Határidő-naptár.

Márcz. 4. Az izraelita beteg-segélyző és ápoló nő-egylet áldozos bálja a »Bika« diszteremben.

Márcz. 4. Alföldy Károly próbabálja a Margit-fürdőben.

Márcz. 5. A polgári-kör közgyűlése.

Márcz. 5. Függetlenségi-kör közgyűlése. D. u. 2 órákor.

Márcz. 12. Közgazdasági bank közgyűlése a városháza kis termében.

Márcz. 12. »István«-malom r. társ. közgyűlése a városháza nagytermében.

Ujdonságok.

* **A visszhang.** A »Debreczeni Protestáns Lap« legújabb számában olvassuk a következő sorokat:

»Múlt vasárnapon nagy ünnepe volt az egyetemes r. kath. egyháznak: ekkor ünnepelte szentséges atyjának a most uraikodó XIII. Leó pápának ötvenéves püspöki jubileumát. Nincs, és ha igazságosak akarunk lenni, nem is lehet semmi kifogásunk azon ünnepeket ellen, melyeknek zaja betöltötte földkerekségét mindenütt, a hol csak róm. kath. hívek laknak.

* **Nyasság m.** 3-an ülést ügyési, sz. töltése. Szó

Kötelességüket teljesítették ezzel hitök földi fejedelme iránt. Zengett hát a föld kerekén mindenütt: »Jubilate, ecce Sacerdos Mag-

nus! Zengett Ten Debreczen!

A helybeli zászlók lengde pápa színevel, betűkkel voltak Isten a mi ötvenéves püsp.

Az oltár tak: »Te Páter épitem az any nem vesznek mennek orsz.

Naplólap hirdettek, hogy Makucz Ernő tani, melyben pápák Magyaror Nem eret sen közölni a szede menetek jegyzékünk van.

Csak azon emelni, melyek szentegyház ne feje és elődei és anyagilag tanu szerinte Mohács. Budá szerencsétlen az esküszegés borkok volt mert azt meg gyozelmet nem dával nyerte dek s önével vuma?). Budá forgatom a pápák nevére.

A tiszt mindez adatok mindek tárgyat gumentálni a annál inkább gyar katolikusok iránt, las hazánkat?

S itt fel napolyan a után, talán 300,000. Ulas gitettek a páp dig engedelm és ezüstnemű nak s a pápa vállalta.

Emtán a aranya teszt függetlenség nyat s kieme sietni Szeged legújabb is.

Szerint ha a tisztelet könyveden a számaival, has azt, hogy mi páktól ezen a mint magyar ki kellett volt több mint át pétérlétek.

Dr. W. pök, debreczen baton, vasár ciklust tartó következők te; 2. a páp tesség vagy és az erköl telességek.

Nem a sem, elég, ha sag istenitét szetesnek te harmadik re lékezett a máról, a pápákról bünös mlyek o v s e l o i t g e n y f o l

Ne bá per hazánk had, ünne katolikus a ket, csak haz az országos kus egyháza ellen!

* A képzőkor te olvasó ülést elött. Tetsz Lajos komo sasát, valan elenk derül czime: »K mely szerző sagot. Az e Gyula jeha zártá be, m

* **Nyasság m.** 3-an ülést ügyési, sz. töltése. Szó

Kötelességüket teljesítették ezzel hitök földi fejedelme iránt. Zengett hát a föld kerekén mindenütt: »Jubilate, ecce Sacerdos Mag-

Az igazgató választmány a módosított szabályokat a helyigazgatás felügyelőjéhez fogja felváltani...

Est követően megvitatott a tisztújítás, melynek felkérésével választották meg újra a választmány elnökét...

Est követően a választmányi tagok választmányi szociálisra Rottler Béla vezetésével...

Választmányi tagok lettek, működő elnök Benegán István 42, titkár Nándor 40, Tikos József 39, Szabó József 38, Seitz Sándor 39, Szilágyi Imre 20 és Báthory...

A választmányi tagok lettek, működő elnök Benegán István 42, titkár Nándor 40, Tikos József 39, Szabó József 38, Seitz Sándor 39, Szilágyi Imre 20 és Báthory...

A Zion-egylet közgyűlése.

A Zion debreczeni betegsegélyző-egylet február 27-én 10 óra 30 perckor tartotta közgyűlését...

A választmányi tagok lettek, működő elnök Benegán István 42, titkár Nándor 40, Tikos József 39, Szabó József 38, Seitz Sándor 39, Szilágyi Imre 20 és Báthory...

A választmányi tagok lettek, működő elnök Benegán István 42, titkár Nándor 40, Tikos József 39, Szabó József 38, Seitz Sándor 39, Szilágyi Imre 20 és Báthory...

A választmányi tagok lettek, működő elnök Benegán István 42, titkár Nándor 40, Tikos József 39, Szabó József 38, Seitz Sándor 39, Szilágyi Imre 20 és Báthory...

A választmányi tagok lettek, működő elnök Benegán István 42, titkár Nándor 40, Tikos József 39, Szabó József 38, Seitz Sándor 39, Szilágyi Imre 20 és Báthory...

Határidő-naptár.

- Márcz 4. Az israelita beteg-segélyző és ápoló egyesületi közgyűlés.
Márcz 5. A polgári-kör közgyűlése.
Márcz 5. Függetlenségi-kör közgyűlése.
Márcz 12. Közgazdasági bank közgyűlése.
Márcz 12. István-malom r. társ. közgyűlése.

Ujdonságok.

A visszhang. A Debreczeni Professzus Lap legújabb számában olvassuk a következő sorokat:

Mult vasárnapon nagy ünnepe volt az egyetemes r. kath. egyháznak: ekkor ünnepelte szentjánoskorát a most uralkodó XIII. Leó pápának ötvenéves püspöki jubileumát.

Kötelességüket teljesítették ezzel hitők földi fejedelme iránt. Zengett hát a föld kerékén mindenütt: »Jubilate, ecce Sacerdos Mag-

nus! Zengett az Magyarországon s zengett itten Debreczenben is.

A helybeli róm. kath. templomról hosszú zászlok lengedeztek, egyik a nemzet, másik a pápa színével. A templom homlokzatán óriási betűkkel voltak felírva a szavak: »Tartsd meg Isten a mi szent Atyánkat, XIII. Leót, az ötvenéves püspököt.»

Az oltár felett az Ur ama szavai állottak: »Te Péter vagy és én ezen a közsálon épitem az anyaszentegyházat és a pokol kapui nem vesznek erőt rajta és neked adom a mennyek országa kulcsait. Szent Maté 16., 18., 19.»

Napilapjaink már előre nagy baranggal hirdették, hogy ez alkalommal d. e. 9 órakor Makucz Ernő káplán ur fog szent beszédet tartani, melyben kimutatja, mennyi jót tettek a pápák Magyarországnak?

Nem érezzük magunkat hivatva részletesen közölni a tisztelőnk káplán ur szent beszéde menetét, melyről pedig igen részletes jegyzékeink vannak.

Csak azon mozzanatot akarjuk annak kiemelni, melyben azt mutogatta, hogy az anyaszentegyház mostani hazatlan (?) és szegény (?) feje és elődei mily sok jót tettek erkölcsileg és anyagiilag is hazánkért.

S itt feleleltem, hogy 1454-ben, Konstantinápolyban a törökök által való elfoglalása után, talán 60,000, Mátyás alatt 1459-ben 300,000, Ulászló alatt 350,000 arannyal segítették a pápát hazánkat, H. Lajos alatt pedig engedélyezték, hogy a zárdák összes arany és ezüstnemű hadsereg-gyűjtésére fordíttassanak s a pápa 10,000 ember kiállítását magára vállalta.

Ezután a részleteket mellőzve, 50,000,000 aranya teszi a tiszt. ur a pápának hazánk függetlenségére, megvédésére nyújtott adományát s kiemelte végül, hogy a pápa segítségére sietett Szegednek, a magyar kath. városnak legújában is, midőn azt az árvíz előntötte.

Szerették volna azonban mindenesetre, ha a tisztelőnk ur nem dobálózott volna oly könnyeden az 50,000,000 arany óriási nagy számmal, hanem részletesen kimutatta volna azt, hogy mikor és miért kapta hazánk a pápától ezen rengeteg összeg pénzét, — no meg, mint magyar embernek, méltányosságból azt is ki kellett volna mutatnia, hogy hány hazánknál, több mint 800 év alatt mily összeg vándorolt át péterfiller s más címek alatt Rómába?!

Dr. Wolafka Nándor makáriai választmány elnöke, debreczeni prépost-plebánus ur pedig szombat, vasárnap, hétfőn és kedden egy beszéd-cyklust tartott a pápaságról melynek tárgyai a következők voltak: 1. a pápaság isteni eredete; 2. a pápa és az igazság (a pápai tévmenetesség vagy családokozhatatlanság); 3. a pápa és az erkölcsiség; 4. a pápa iránt tartozó kötelességek.

Nem akarjuk részletezni ezen beszédekét sem, elég, ha annyit mondunk, hogy a pápaság istenitése képezte azok főtárgyát. Természetesen találjuk azt is, hogy a beszéd-cyklius harmadik részében a püspök ur nem emlekezett meg a pornokratia uralmáról, a X. században élt János pápáról, Johanna papissáról, a bűnös erkölcsatlanságokról, melyek olykor-olykor a pápai tiara viselőitől áradtak szét a szegény földlakóik közé.

Ne bántuk e dolgokat mi se, hiszen éppen hazánknak a »papa« lett mostan jelszóva. Hadd ünnepeljék hát nyugodtan a mi róm. katolikus atyánkfiai az ő jubileumi ünnepeiket, csak hazánknak ne igazassanak az államrend, az országos törvények s a nem róm. katolikus egyházak jogai és lelkiismereti szabadsága ellen!

A főiskolai magyar irodalmi önképzőkör tegnap d. u. tartotta meg havi felolvasó ülést nagyszámú érdeklődő közönség előtt. Tetszéssel fogadták Pótor Elemér és Pály Lajos komoly szavatait, Makay Jenő felolvasását, valamint Szűcs Béla hitványballadának élénk derűségeit keltő humorizációját, melynek címe: »Két völgyen egy menyasszony«, s mely szerzőnek e téren tehetségéről tesz tanuságot. Az élvezetes felolvasó ülést Kecskeméthy Gyula jeghallgatónak mulatóttó vig szavallata zárta be, melyet meg is újratk.

Nyiregyháza — a polgári házasság mellett. Nyiregyháza tanácsa márcz. 3-án ülést tart, melynek főbb tárgyai: a főjegyzői, számtársi és egy állatorvosi állás betöltése. Szőnyegre kerül azon indítvány is, hogy

Szabolcsvármegye a miniszterelnöknek — egyházi-politikai programjáért — bizalmat szavazzon.

Vasuti elömlésközlési engedélyek. A kereskedelmi miniszter e hó 14-én kelt rendeletével Kóvér János mártfi-pusztai lakosnak, a pusztatényő-kunszentmártoni helyi érdekű vasut Martfű állomásától Tisza-Földvár, Czibakháza, Tisza-Nagyrév, Tisza-Inoka és Tisza-Kürt községek irányában Tisza-Ugig, esetleg innen Tisza-Sas érintésével Csépa községig vezető helyi érdekű rendes, esetleg keskeny vágányú gőzmozdonyú vasutvonlagra; e hó 14-én kelt rendeletével Klobuciczky Béla monospetrii lakosnak, a bihari helyi érdekű vasutak Pap-Tamási állomásától Pocsaly, Esztár, Henczida, Gaborján és Péterszeg irányában a m. kir. államvasutak Berettyó-Ujfalu állomásáig vezető helyi érdekű vasutvonlagra — az elömlésközlési engedélyt egy évre megadta.

Öngyilkosságok. Kisújszálláson — mint levelezőnk írja — ez év folyamán már több öngyilkosság történt. A multkor egy virágzó ifjú leány, a napokban pedig egy elvetélt nyert ifjú gyógyszerész vetett véget életének. Utóbbi beteglen jött haza Budapestről s a szülői hazánál golyót röpített szívébe. Nagy részvét mellett temették el a r. kath. vallású ifjút a ref. egyház szertartása szerint, mert az illetékes r. kath. lelkész megtagadta az öngyilkostól a végtesztesség-élet. Így a ref. templom hangjait buzdított meg s a ref. temetőben helyezték el végnyugalomra. Sirját — kath. szokás szerint — kereszt jelzi. A kisújszállási ref. nép ez alkalommal is megmutatta, hogy nem ismer felekezeti túrelmetlenséget, nagy számmal jelent meg a temetésen s a kedvetlenül idő daczára kikísért a szerencsétlen ifjú koporsóját a sírkertbe. Sokan tanulhatnának e néptől vallási túrelmet! — Ugyanazon időben, míg az öngyilkos ifjút temették, egy férfi, kinek neje a temetésen volt, torkát éles késsel átmettette s azonnal meghalt. Mint minden rossz példa, az öngyilkosság is ragadós!

Dalestély. A városi daleyilet szombaton rendkívül sikerült dalestélyt rendezett a Bikai-szálloda dísztermében. A szabatosan elődott darabok közül különösen Huber »Szabadságra!« keltett nagy hatást. A dalestélyt vidám táncmulatság kísérte be.

Mint lehet békességben együtt élni? Egy alkalommal a kínai császár fővárosának külső részében sétálgatott, hogy megismerje népének bajait és szükségét. Betért egy jökora nagy házba, a melyben ösz emberek és öreg asszonyok laktak együtt; gyermekekkel és unokákkal. Felült a császárnak, hogy ilyen sokan laktak egy hában és hogy minden a legszebb rendben volt, a mi arra mutatott, hogy a jó békesség megvan közöttük. Kiváncsian szólította meg a legidősebbnek látszó öregot, s megkérdezte, hogy tudnak ilyen szép békességben és egyetértésben élni egymással? Óh, Felségség uram, válaszolt a kérdéssel — nagyon könnyű dolog az, csak egyet kell megtartani mindenkinél, t. i. a jó túrelmet legyen.

Legelőtől városi sokadalom. Érmihályfalván nagy városi közéletesség történt. A téli vásárnak most különösen nagy közönsége volt. Bodorán Gábor éradonyi lakos három jóvérű tálossal állott a tömegben. Egyszerre a három paripa megvadult, Bodorán kezében majd oda szakadt a gyepelő és még sem tudta a lovakat visszatartani. A három paripa koresztülgázolt egy csomó vásáros népet. Különösen súlyos sörléseket szenvedett Fried Ignác, ki közvetlenül a dühödtt lovak előtt volt. Megsérültek meg: Neumann Ignác, Csuka Lajos, Mező Gaborné, Kovács Sándor, Benedek Antal és Szabó Anna. A városi árúknak is nagy kár esett. A vizsgálat annak kiderítésére, hogy mi okozta a lovak feldühödését, most folyik. Bodorán, a kocsis, midőn kérdőre vonták, vállvonogtatva így felelt: Ha a lógós lónak nincs esze!...

A halott vallása. A szegedi belvárosi parókbia nem engedi meg, hogy Aradi Gerő volt debreczeni szinagagató hamvait a római katolikus temetőben helyezték el, mert Aradi református vallású volt. Az elhunyt szinagagató hamvait ma akarták Oravicáról Szegedre szállítani. A plebánia tiltakozása miatt a szállítást sokkal költségesebb lesz.

Kardvívás. Chappon Károly, a debreczeni torna-egylet művezetője és vívomestere hazánk egyik legkitűnőbb vívója. »Kardvívás kezdő és haladó vívók számára« cz. alatt könyvet adott ki, melyben a kardvívást részletesen s behatóan ismerteti. Az érdekes munkához, mely Jekey Zsigmondnak van ajánlva V. t. e. s Gyula iri először, tiltakozván azon téves felfogás ellen, mintha a vívni tudás krakéler nemzedéket nevelne. Chappon Károly, kítől már sokan eltanulták a vívás sportját nem krakélerüket, de komoly gentleman vívókat akar nevelni s előkészíti őket nem hazontalan, modern kakasviadalokra, hanem az élet komoly problémáival való bátor szembeállításra. Chappon e művet saját tapasztalatai alapján írta s könyve megbecsülhetetlen segédesszköz a vívás alapos megtanulására. Azt is érdemeül kell kiemelnünk, hogy magyaros nyelvezettel van írva. Melegen ajánljuk a vívási sport barátainak figyelmébe. Ára 60 kr. Csakis a szerzőnél rendelhető meg.

Csendes vasárnap volt a tegnapi. Semmiféle kihágás nem zavarta a vasárnap csendjét. A rendőrséghez nem érkezett semmi feljelentés.

Öngyilkossági kísérlet. Sántha Balázs debreczeni lakos, vidéki illetőségű kéményseprő-segéd olyan fekete szíabon látta a világot, mint a legsötétebb kéményseprői ruha. Tegnap d. u. öngyilkossági kísérletet követett el; lakásán felkötötte magát. — Tettét azonban a háziak idejében észrevették s mielőtt a halál beállott volna, levágták. Az öngyilkos-jelöltnek ma már semmi baja s a rendőrség hazatoloncoltatta illetőségé helyére.

Színház. (»A Szultán«.) Szombaton este premier-je volt színházunknak »Szultán« cz. operette-je került szíre, mely a fővárosban közel 30 előadást ért már meg. Hettekkel ezelőtt várta már a közönség a »Szultán« bemutatását s szombaton este zsufolóság megtöltötte színházunkat. Az új operettel röviden végezhetünk. Mint a legtöbb operette: csinált virág, saison darab, fényes díszítésekkel, pazar kiállítású jelmezekkel, vonzó pikantériával, görög-tüzes tableaux-val. Zeneje mesterkelt, bágyadt, színtelen. Tulnyomó része szablonszerű, czintányeros indulókkal. Vanak benne néhol csinosabb énekszámok, találkoznak elvett magyar zene-motívumokkal is. Librettója: harczok a szemlalmokkal; Szelim (Réthyszerelmes Roxelaneba (Orley), — Roxelane meg Szelimbe. Három felvonásos szemlebekötősi után egymásé lesznek — és a két primadona egymás keblére borul. Közbe vannak apróbb félreértések, jelentéktelen bonyaldalmakkal. Néha a két szereplőn kívül mások is lámpák elé lépnek, mondanak valami énekelteket egyet. Kiemelkedőbb része a »Szeretlek Roxelane-om« keringő, melyet Réthi énekel nagy hatással. Van egy banális kupléja a »Hozom« — melyet Rónaszéki előadásában szóvege miatt tombolva fogadott — a karzat. — Az előadást tekintve még több jót mondhatunk. Észrevehető volt ugyan a bemutatás előadás nehézségei, összejátek hiány, vontatottság, de a főbb szereplők mindent megtettek az est sikerében. Réthy Lauránca (Szelim) a czim-szerepben diadalestéje volt. Gyönyörű hangjával alig tudott betelni a közönség. Orley (Roxelane) utólrhetlen sikkal személyesítette a könnyűvérű francia leányt. Meg volt benne a jó szándék az énekléshez is; kacaj-dalával általános tetszést aratott. Mindkettőjüket nyílt színen is kitapsolták. Balassa (Ali), Püspöki (Bimbasi) Rónaszéki, (Büllüll) sokotlan jól oldották meg feladatukat. Egri Stefánia (Délia) csinosan énekel. A mi közönségünk pedig halás publikuma mindennemű operetnek. Az újság ingere miatt a »Szultán«, mint a fővárosban, kassza darab marad; csak az a kérdés — meddig. Sz.

A lösszeírás még csak ma és holnap tart. A mezőrendőrség felszólítja a ló tulajdonosokat, hogy bejelentésüket legkésőbb holnapig eszközöljék. Márczius elsején kezdett veszi a bejelentett lovak megvizsgálása.

A magyarországi táncztanítók egyesületének 1893. évi február hó 16-án Budapesten tartott rendes évi közgyűlésében a tisztikarba következők választották meg: elnököknek: Mazantini Lajos, — alelnököknek: Herczenberger József és Bodnár Sándor — pénztárosnak: Pini Henrik, — ellenőröknek: Kinszky Károly és Neumann Márk, — titkárnak: Lángh Gyula fővárosi ügyvéd. Választmányi tagokul: Dobos Adolf, Smál János, Marossy Lajos, Major József, Rosenkranz Márton, Révész Imre, Klein János, Krausz Armin és Saphir Mór Imre. — Választmányi pöttagok: Sik Lipót, Madarassy Sándor és Kovacs Tivadár. Számvizsgálók: Alföldy Károly, Freund Antal és Landau Lázár. Vizsga-bizottság: Mazantini Lajos elnök. Herczenberger József, Pini Henrik, Kinszky Károly Neumann Márk, Bodnár Sándor és Freund Antal Belépési nyilatkozatok az egylet titkárhoz: Lángh Gyula ügyvéd úrhoz Budapest. VI. ker., Andrássy-ut 54. sz. a. — pénzküldemények pedig: Pini Henrik pénztárhoz Budapest. VI. ker., Eötvös-utca 23. sz. a. intézendők.

Batyubál. Nyiregyháza a kereskedő ifjak egylete által rendezett batyubál — mint levelezőnk írja — f. hó 25-én a központi elemi iskola épületében folyt le. Hogy miképen sikerült e mulatság, elég annyit mondani, hogy a hol táncolni vágyó fiatalok rendez mulatságot, az előre sikerültnek mondható. A tornacsarnokban gazdagon fölterített asztaloknál élveztek az összehordott enni — és innivalókat, a díszteremben pedig vígan folyt a tánc reggelig.

Elmaradt közgyűlés. Az iparoskörnek tegnapi hirdetett közgyűlése — a tagok részvételtsége miatt — nem volt megtartható. — A közgyűlést két hét múlva azaz márcz. 12-én tartják meg.

A macsi pusztán, a Steinfeld tanján, a várost érdeklő bizalmas gazdasági gyűlés tartatik, mely után banket lesz. A gyűlésre s banketre városunk előkelőségei közül többen hivatalosak. Köztiük Simonffy Imre polgármester is.

A hős talyigás. Vig András helybeli talyigás a Széchenyi-utcán össze szőlalkozott egy kurta szivar miatt egyik talyigás társával. A kurta szivar nézet elterést támasztott a két atyafi között s a nézet eltérések pedig verekedés lett a vége. Ekkor Vig András kést ragadott társára, kinek hogy semmi baja nem történt, csupán a segítségére sietőknek köszönheti. Vig Andrást a rendőrség 8 napra lepecsételte.

Gyerekpárba. Frankfurtna, a város azon részében, mely a Rothschildok tulajdona, pisztolypárba volt egy postatitkár fia és egy kereskedő fia között. A párbajozók, kik alig haladjak meg a 17 évet, mindketten megsebesültek: az egyiknek karjába hatolt a golyó, a másiknak egy bordáját zúzta szét. A Frankfurter Zeitung megbotránkozását fejezi ki a miatt, hogy az orvosok asszisztálhattak olyan párbajban, mely este fél hétkor homályban ment végre, úgy hogy a sebesülteket nem is lehetett a helyszínen bekötözni, hanem előbb kocsiu a városba kellett szállítani őket. Oly közelről löttek egymásra, hogy az egyiknek az ingét a lövés megpörkölte.

Virág a piacon. A tavasz csahatlatlan előjele a virág piac. Már piacra kerültek az eleven virágok is, melyek közül a jácint és primula örvendenek ez idő szerint nagy kelendőségnek.

Henneberg G. (cs. kir. udvariszállító) selemgyára Zürichben, privátmegrendelések közvetlenül szállít: fekete, fehér és színes lyem-szöveteket, méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vámmentesen, sima, csikos, koczkázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban). Mintak postafordultával küldetnek. Szavajcha czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (10.) 1.

Az egészségtan főbb szabályai. Egy hírneves orvos alábbi vezérszókban összaszállította mindazon szükséges tudnivalókat, melyeket egészségünk megtartása czéljából folyton szemünk előtt kellene tartani s az iskolákban a gyermekekkel betanítani. Szerinte az élethozható szerek és körülmények a következők:

- a) egészséges szülőtől származás;
b) észszerű nevelés;
c) tevékony és munkás ifjúkor, kerülése az elpuhulásnak;
d) meg nem engedett élvektől tartózkodás;
e) szabad lég, közép hőmérséklet;
f) jó alvás;
g) testmozgás;
h) falusi élet;
i) tisztaság;
k) mérsékelt evésben, ivásban;
l) a fogak épségben tartása;
m) lelki nyugalom, elégedettség;
n) a betegségek elől való óvakodás, az orvososszernek és orvosnak okserű használata.
Eletrovidító szerek és körülmények pedig a következők:
a) elkenyvezetés, tulizgatás;
b) erkölcsatlenség, bár gondolatban is;
c) a lelki és testi erők túlságos megerőltetése;
d) betegkedések;
e) tisztátalan levegő, több embernek együtt lakása;
f) mértékletlenség evésben, ivásban, tulhajtott konyhaművészet, szeszcs italok;
g) rossz vagy hamisított tápszerek;
h) szenvedélyek, a haláltól félelem, épsékedés, ravaszkodó indulatlanság, túlságos üzérkedési aggodalom, unatkozás;
i) képzelt betegség;
k) mérgek.

Az idő. Szeszélyes, tavaszi idő jár. Hol beborult s esik a tavaszi eső, hol pedig verőfény ragyog. Magyarország on nyugat, illetve delnyugat felől esőzést állott be. A hőmérséklet keveset emelkedett. Legmelegebb volt Cirkvenicán: 11.0 fok, leghidegebb pedig Selmeczbányán: —02 fok. — Európa a keleten erősen és keleten száraz, mig nyugaton és délen esős az idő. A hőmérséklet nyugatról némi emelkedést mutat. Németországban jelentékeny a hőmérséklet. Legmelegebb volt Maltán: 16.1 fok, leghidegebb pedig Moszkvában: —29.3 fok. Bécsben: 2.1. Rómában: 13.0, Párisban: 5.7, Berlinben: —1.4, Pétervárott: —11.0 fokot mutatott a hőmérő. — A levegőnyomás a keleten rohamosan emelkedett. A depresszió Franciaország északi részében van. Kiseb depresszió mutatkozik Olaszország északi része fölött, bő esőzést okozván az ottani vidéken. — Jólát: Borult és esőre hajló idő várható, később változó felhőzettel.

TÖRVÉNYSZÉK.

Wekerle a büntetőjársbíroság előtt. Csinos fiatal asszonyka lép a budapesti büntető járásbíroság elé, miattal a kísérője, egy elegáns 30 éves férfi, valamivel odább helyet foglal. — Mikor a bírő az összes tanukat kihallgatja s a bizonyítási eljárás lezárni készül, odafordult a panaszolt fiatal asszonyhoz: »Nagyszád katolikus nő, ha jól emlékszem?« — »Az választott a hölgy.« — »Miért nem esküdött meg meg a választottjával, mikor már vele is él?« — »Annak kérem egyszerűen Wekerle miniszter ur az oka!« — »Hogy hogy?« — »No, mert még nem hozta be a polgári házasságot, a papom pedig nem akar összeadni az urammal, mivelhogy ő zsidóvallású.«

Szerkesztői üzenet.

K. H. L. urnak, Kisújszállás. A szep nekrológot térszüké miatt mindéddig nem közölbeltük, de azért nem marad az asztal-főkban!

